

Erling Olsen, fyrr: lögmaráðharri og fólkatingsformaður

Føroyskt fullveldi krevur grundlógargbroying

-Skulu Føroyar gerast ein sjálvstøðug tjóð, so er neyðugt at broyta dansku grundlógina, og hetta er nakað, sum fer at taka drúgvu tíð - kanska eini 10-15 ár. Sjálvur haldi eg, at tað innan fyri karmarnar av verandi grundlóg er ríkiligt pláss til í mong ár í framtíðini at kunna geva Føroyum meiri sjálvstýri.

JAN MÜLLER

Hetta sigur fyrrverandi danski lögmaráðharri og fólkatingsformaður Erling Olsen við *Tíðindablaðið Sostatúr*, nú eftir at rættuligt orðskifti hevur tikið seg upp um ríkisfelagsskapin og framtíðar støðu Føroya og Grønlands.

Erling Olsen vísir á, at broying varð seinast gjørd í grundlógini í 1953, og skal hon broytast aftur, so verður tað ikki bert fyri at broyta uppá Ríkisfelagsskapin. Tá verða tað eisini aðrar broytingar, sum verða tiknar við, eitt nú um kvinnuligan arvarætt og mannarættindi.

Til ta tíð heldur Erling Olsen, at tað er rætt at verðveita føroysku fólkatingsumboðanina. Men er tað so upp til føroyingar, hvat hesi umboð vilja leggja seg út í. Hann telur tað tí vera realistiskt, at føroyingar fara at hava tvey umboð á fólkatungi í eini 10-15 ár afturat.

Netup tí at tað fer at taka so drúgvu tíð at fremja broytingar í grundlógini, so er tað heilt náttúrligt, at føroyingar hava umboð á fólkatungi undir hesi próssini.

Annars vísir Erling Olsen eisini til avtaluna, sum varð gjørd millum Danmark og Føroyar herfyri, har tað verður lagt upp til at fremja broytingar innan fyri verandi karm í grundlógini.

Sjálvr sær hann helst, at tær broytingar, sum skulu gerast næstu árin, verða gjørdar innan fyri henda karmin, og skuldi tað tí verð neyðugt við eini grundlógargbroying til tess at fremja hesar umrøddu broytingar. Hann dylur ikki fyri, at hann er samdur við nógvum av tí, sum føroyski javnaðarflokkurin hevur mælt til, nevnliga at føroyingar skulu taka fleiri uppgávar á seg innan fyri verandi karmar.

-Tað mest realistiska nú er ikki at tosa um broying av sjálvri grundlógini men heldur um, hvussu vit fáa fleiri og fleiri uppgávar lagdar yvir á føroyingar.

Rimiliga skipan við blokkflakking

Erling Olsen heldur annars ikki, at spurningurin um sjálvstýri ella fullveldi skal avgerast út frá einum posa av pengum ella ikki. Hetta er eitt nógv størri má enn so, og tí er tað nakað, sum hevur við kenstur og virðing og ikki minst søgulig og mentanarlig bond at gera.

-Er tað tí eitt ynski frá føroyskari síðu at taka fulla stigið til fullveldi, so eiga danir eisini at vera sinnaðir til at tosa um eina skipan um at lækka blokkin og sum kann ganga yvir nógv ár. Tað verða tí sjálvr, sum gera av, hvat skal henda. Vit skulu ikki leggja tykkum forðingar í vegin. Tí mugu finna út av, um tí kunnu klára tykkum sjálvr. Og halda tit, at hetta ber til, so mugu vit í Danmark eisini finna ein rimuligan hátt til tess at lækka blokkin.

Annars heldur Erling Olsen, at spurningurin um sjálvstýri og fullveldi má eisini verða tengdur at, hvussu búskaparliga útlitið fer at verða fyr føroyska búskapin.

-Um toskurin hvørur enn einaferð, so fer tað at vara leingi til tí kunnu taka fulla stigið. Um oljan streymar upp, so kann tað ganga skjótari.

Men heldur Erling Olsen, at Danmark í framtíðini fer at hava ábyrgd móttvegs Føroyum, um toskunn svikur og t.d. eingin olja verður funnin?

-Koma Føroyar ta aftur í svára kreppu, so rokni eg við, at tað verður Danmark, sum aftur kemur at taka um endan, m.a. út frá søguligum orsökum.

Stóra virðing fyrri føroyingum

Erling Olsen, sum var ein av teimum, sum var við til at skaffa Føroyum eina góða avtalu við Danmark nú eftir kreppuna og bankamálið, hevur stóra virðing fyrri føroyingum og dámar sera væl Føroyar.

Hann telst millum teir danir, sum halda, at hvat ena hendir á tí politiska ókinum, so eiga tey mentanarligu og søguligu bondini millum londini ikki at verða kveitt.

-Eg haldi, at føroyingar skulu sleppa at avgera, hvat

teir vilja politiskt, meg seti mitt álit til, at mentanarliga samvinnan fer at halda fram og verður útbýgd. Hvat viðvikur ynskinum um sjálvstýri ella fullveldi, so heldur Erling Olsen, at tað má bera til at hava eina langa til-lagingartíð, og hvussu long hon skal vera má so byggja á, hvussu ein metir um útlitið fyrri at kunna klára seg sjálvan.

Sjálvr heldur Erling Olsen, at føroyingar og danir í felag eiga at semjast um eina ella aðra skipan, soleiðis at felagsskapurin landanna millum kann halda fram. Men tó við teirri treyt, at hetta er eitt ynski frá báðum síðum.

-Er tað eitt ynski frá føroyskari síðu at kvetta heilt við Danmark, so eiga danir í hvussu er ikki at tvíhalda um Føroyar.

Erling Olsen varð fyrstu ferð valdur á fólkatungu í 1964. Hann sat til 66, aftur frá 71 til 73 og síðani frá 75 til 98. Hann ynski ikki at stilla upp aftur til fólkatungu í ár. Erling Olsen hevur útbúgving sum búskaparfrøðingur.

Erling Olsen: -Eg siggi fegin, at felagsskapurin millum Føroyar og Danmark verður varðveittur

Marknatrætan aftur í Uttanlandsnevnd

Kári inn fyrri Sámal Petur

JAN MÜLLER

Kári P. Højgaard hevur tikið sæti á tingi fyrri Sámal Petur í Grund, sum er farin í farloyvi. Kári Højgaard fekk

næstflestar atkvøður hjá sjálvstýrnisflokkinum í Eysturoy. Hann hevur áður sitið á tingið sum varamaður fyrri Lassa Klein.